

TAMÁS MENYHÉRT

„Veszteni lovakat, hű párat”

(Részletek a Tövises talppal című oratóriumból)

HANG

*Csonkolt szív tajtékoz vigaszt s kétséget;
surrogja ezrért, megannyit eléget,
lobbantja hűségét; megint-csak-lángra,
földközeli hűséggel megint csak szállna —
mély-süllyedéteiből vasfű-nötte friss nyom
ereztet utat — magosára jusson.*

FIÚ

*Magosára? Mondd, hova, meddig,
hogy kékes-szorításba fúlva
hó-szárnya ne csak szédültét tanulja?*

ANYÁM

*Balra árok, árok jobbra,
közte ki lép, kátyú foglya,
kátyú foglya kocsi s lova —
jő sehonnán, ér sehova,
akárcsak mű: új szegényen,
volt megint-nincs mezsgye szélen.*

APÁM

*Eszem kormulna?
Kezdetre másodját emeltünk, bizalmam már
fogódzót es lelt s most újdónlag távol vetöttem
a parttól —*

*parasztnak égőbben mi fájhat:
veszteni földet és hű társat,*

*fülem lovak vágóhidjától süketül; Cigán
s Deresem mezőket nyerít ától —*

*veszteni lovakat, hű párat,
parasztnak égőbben mi fájhat?*

ANYÁM

*Szemem előtt kézem rácsa,
lovak döltét ne es lássa,*

homlokomon ujjak pántja,
szikesül benn holt-barázda,
arcom fogyta, hajam össze
félhold szőlőst aszal össze,
feltört nyelvem gyúrja-rángja:
világ széled közprédára.

HANG

Prédára?
Gyűjt népet újmódi kaláka.

APÁM

Kalákába szívest, önakaratóból megy az ember —
segítés hívja, nyomban makacsul, ha döntését
megelőzi mások parancsa.

Gyűjt népet újmódi kaláka?
Különült akarást egy-zsákba?
Csordába? Inkább az árokmart,
ahová éjére koldus tart.

ANYÁM

Mint eleddig annyiszorta:
Szabad pórázt vált szorulta...

*

HANG

Völgyek vertei: dombhátak győzői.

FIÚ

Győzői? —
Halld: harang az ég s lenn medencevölgyek
kongatják ha fái nekiütődnek.

APÁM

Megértem ezt a napot es: ellenkezésem erőtlen
idejét. Vicsorgatnom kellene méregtől-dühtől,
csak meredek magam elé, mint aki sohasem lel többé
bizalomra, s maga se tudja merre induljon, pedig
választani egyetlenegy út maratt.
Több mint vigasz: zuhanás nélkül győztem le.
Tán' még emelt es rajtam e sokasult vereség.
Csöndes merítkezéssel tér vissza szívembe az
elalvás előtti mező — lehült barázdái lassan
kifényesednek, tán hozzájuk (egymáshoz) melegsünk mi es.

Gyűjt népet újmódi kaláka;
gabonák sokultát egy-zsákba,
eledelt bővivel több tábla —
jöjj el, jöjj, mi Időnk országa!

ANYÁM

Legyen meg az akaratod,
egészüljön félig-valód.

APÁM

*Fél. Fél-igazság. Nyolcad-élet; föld-súlyú
életem.*

Kerekíteni

álmom sem meri.

*Ki ennyit szolgált szegénysége zsoldjában,
állta a szükség rohamait, mit kezdjen sorsa
jobbultával, ami nem több s nem kevesebb annál,
mint amennyi eddig es járt vóna — szaporodta
mi más egyebet hozna falánkságunk ébresztésénél.
Innen már nincs ösven (ösvenyem) se előre, se
vissza.*

*Megérkeztem, nem tudom hova. Rakódik reám a
világ, ámit csodáival, zugait titkokkal
tölti, terjedését oly kétkedve lesi szemem, akár
a behavazott földet, mely távolába veszik nagy
igyekezetében.*

*Nyisd ki, Emer, a fákra-néző ablakot! — vessen
világot csokrodzó kérdéseimre, zöldje feledtesse
az ég gázálarcos fehérségét.*

*Nyisd ki az ablakot s zárd magunkra az eget! Zárd
maradék napjainkra. Aszályai közé ne felejtss oda-
készíteni fiatalságunkat — holnap is legyen miről
beszélgetni.*

